

Doç. Dr.
**SAİM
KAYADİBİ**

skayadibi@yahoo.com

Neyi yiyorsan osun sen: Helâl Gıda

Hayat ilkeler ve prensipler üzerine kuruludur. Bir Müslümanın Müslümanca kalabilmesinde, müslümanca düşünülmesinde, Müslümanca hayatını idame ettirme mücadelesini sürdürebilmesindeki öz ruhun korunabilmesi ancak almış olduğu gıdaların ilkel ve prensipli, yani helâl olmasına bağlıdır.

Evrenin varlığındaki ahenk prensipler üzerine kuruludur. Dünyanın işleyişi, insanın metabolizmasından tutun, kâinat içerisinde bulunan bütün varlıklar, **hatta en ufak bir varlık olan atom da bir prensip ve ilkeler çerçevesinde varlığını sürdürür.** Kurulu düzenin tersine bir işlem yapılmak istense bütün kâinat bir anda yerle bir olur. **Sistem çöker, işlemez hale gelir.** Varlığın en küçük maddesinin çekirdeğinde yapılan küçük bir değişiklik bile öldürücü bir atom bombası haline gelebilir. Yeterince mükemmel bir varlık olarak yaratılan insan için hazırlanmış olan gıdaların doğasını bozmak ve ilkelerine aykırı hareket etmek neden yıkıcı ve öldürücü olmasın. **Bilâkis daha beter olur.**

Su ve hava nasıl ki bir insanın yaşamı için vazgeçilmez unsurlar ise, **helâl gıda da aynı derecede bir Müslüman için hayati bir unsurdur.** Helâl olmayan bir gıda Müslümanın hayatına mâl olabirir. "Lokma tohumdur mahsulü fikirlerdir; lokma denizdir, incileri fikirlerdir. Hizmete meyletmek ve o cihana gitmek azmi, ağza alınan lokmanın helâl olmasının doğur." (Mesnevi 1/1647)

Maddesel, görünen, zehirli olduğu gibi görünmeyen manevi zehirler de vardır. Maddi zehirleri farketmek ve onları ayıklamak kolaydır. Oysa görünmeyen manevi zehirleri ayıklamak oldukça zordur. Su ve hava örneğinde olduğu gibi içine atılan, yada enjekte edilen görünmeyen, sağlığa zararlı maddeler bir anda su ve havanın doğasını bozarak zararlı maddeler haline gelebiliyor. Doğası bozulan suyu içsek zehirleniriz. Doğası bozulan havayı teneffüs etmek yine zehirlenir ve ölürüz. **Doğası bozulan dâdalar da aynı şekilde öldürür yada radyasyonlu madde gibi sakat bırakır.** Bu öldürüş çoğu zaman su ve havadaki gibi hemen tesirini gösteremeyebilir. **Uzun zaman alabilir.** Daha da korkunç bir şekil olarak kişinin genlerine nüfuz ederek nesilleri zehirler, yavaş yavaş, işkence çektiçe çektiçe öldürür, yani sakat bırakır.

Mânevi boyutta telâkki edersek bu ölüm, ruhun ölümü ile sonuçlanır ki kişi artık Müslümanca düşünemez hâle gelir. Bütün tavır ve davranışları gayri-Müslim birinin tavırlarından farklı olmaz. Örneğin müstehcenlik doğal bir olgu olmaya başlar. Din algısı zayıflayarak haramlar helâl, helâller de harammış gibi algılanmaya başlar. **Prensipler ve ilkeler kaybolur.** Prensip ve ilkelerin olmadığı yerde kargaşa ve "kim vurduya gitme" vardır. Yani müslüman mı gâvur mu olduğu belli olmaz. Hz. Mevlâna der ki "İlim ve hikmet helâl lokmadan doğar; aşk ve rikkat helâl lokmadan meydana gelir. Bir lokmadan hasede uğrar, tuzağa düşersen; bir lokmadan bilgisizlik ve gaflet meydana gelirse, sen o lokmayı haram bili!" (Mesnevi 1/1644-45)

Helâl Gıda meselesi görüldüğü gibi basit bir mesele değil anlaşılır. **Müslüman olmakla helâl gıda arasında doğrusal bir süreç var.** Müslüman olmak önemli değil, Müslüman kalabilmek ve Müslümanca son nefesi verebilmek önemli olduğundan helâl gıda da o derece hayati bir konu. Peygamber Efendimiz (sav) "Helâl rızık istemek, farz olan ibadetten daha fazdirdir!" diye buyurmuşlardır. Kesinlikle ve kesinlikle âlimlerimize ve bilim adamlarımıza ciddi sorumluluklar düşmektedir. Rasullerin vârisi olan âlimlerimizin rehberliğinde Helâl gıda Araştırma ve Sertifikalandırma Merkezleri'nin kurulması hayati bir konudur. **Geleceğini düşünen bir devlet bu konuya en az eğitim ve öğretime, iç ve dış politikaya, nükleer enerji ve ekonomiye gösterdiği hassasiyet kadar özen göstermelidir.** Bir milletin millet olarak varlığını devam ettirebilmesi ve neslini saf ve temiz olarak sürdürebilmesi helâl gıda mekânizmalarının sağlıklı işleyişi ile sürdürülebilir. Aksi takdirde farkında olunmadan nesiller bozulmuş, milli ve manevi değerlere ters, insan azmanı varlıklar haline gelmiş yağınlarla yüzleşmek zorunda kalınır.

Kuala Lumpur yine Türkiye'den gelen değerli misafirlerimizi ağırladı. Bu defa Helâl Denetim ve Sertifikalandırma Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı **Selahaddin Alç** beyefendi ve Boğaziçi Üniversitesi öğretim görevlilerinden **Prof. Dr. Hikmet Üçtaş** vardı.

Yazına devamı www.memleket.com.tr/de

Misafir kalem
**Emre
ZEYBEK**

emrezeybek79@hotmail.com

4 837 sayılı İş Kanunu'nda ayrıntılı olarak açıklanan mevzulardan birisi de "Kıdem Tazminatı" konusudur. Pekî, kıdem tazminatı nedir? Özellikle hizmet alım ihalelerinde (ağırlıklı olarak personel çalıştırılan) nasıl uygulanır? İhaleyi yapan idarenin ve yüklenicinin konu ile ilgili sorumlulukları nelerdir?

Kıdem; işçinin çalıştığı işyerinde geçen süredir. Kıdem Tazminatı ise, işçinin 4837 sayılı kanununun geçici 6. Maddesi hükümlerine, 1475 sayılı iş kanununun 14. Maddesine göre saklı olan hakkıdır. Yani, her geçen tam yıl için işçiye ödenecek olan 30 günlük ücret tutandır. Bu sürenin hesaplanmasında işçinin aynı işverene ait değişik işyerlerinde çalıştığı süreler toplanarak hesaplanır.(4837 sayılı kanunun 18. Md.)

4734 sayılı kanun kapsamında yapılan hizmet alım ihaleleri ile çalıştırılan işçiler için de kıdem tazminatları hükümleri aynen geçerlidir. Bu hükümlerin uygulanmasında idarelerce düşünülerek tereddütlerin başında, çalışan işçilerin bir seneyi tamamlamadığı konusudur. Bu tereddütün çözülmesinde öncelikle bilinmesi gereken konu asıl işveren, alt işveren tanımlarının bilinmesidir. Asıl işveren; işçinin işe alınmasında ve çıkartılmasında, işçilerin sevk ve idaresi ile ücretlerinin, sosyal hak ve sorumluluklarını belirleyen işverendir. Yapılan ihalelere ait şartnameler ve sözleşmelerde bu sayılan konuların birçoğu veya tamamı idarelerce belirlenmektedir. Alt işveren ise belirlenen şartlar dâhilinde bu işi asıl işveren adına yapan yüklenicilerdir. Türkiye'nin

de taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden "Bir Amme Tarafından Yapılan Mukavelelere Konulacak Çalışma Şartlarına Mütâallik Sözleşme" başlıklı 94 No'lu Çalışma Şartlarında "Amme Makamı" yani 4734 sayılı yasanın "İdare" ile terimsel anlam yüklenen, ihaleyi yapan makamın, ihale kapsamında çalıştırılacak işçilerin ücretleri dahil tüm özlük hakları konusunda, uygulamaya yönelik gerekli tedbirleri almak ile görevlendirilmiştir. 4857 sayılı İş Kanununun 2. Maddesinde de "asıl işveren" ve "alt işveren" tanımları, sorumlulukları ve ilişkileri konuları açıklanmıştır.

Hizmet alım ihalelerinde, kıdem tazminatı ile ilgili bir madde konulmamış olsa bile Kamu İhale Genel Tebliği 79.1. maddesinde bu giderin %3 oranındaki sözleşme giderleri ve genel giderler içerisinde olduğu belirtilmektedir.

(Kamu İhale Genel Tebliği Madde: 79.1: Personel çalıştırılmasına dayalı olan hizmet alımı ihalelerinde, tekliflerin değerlendirilmesinde; ihale ve sözleşmeye ilişkin damga vergileri, Kamu İhale Kurumu payı ve noter masrafları gibi sözleşme giderleri ile amortisman, kıdem tazminatı, iş yeri hekimliği ücreti, oryantasyon (ihale konusu işe uyum) eğitimi gideri, yaka kartı ve bu mahiyetteki genel giderleri karşılamak üzere birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir işçilik kalemindeki (yol, yemek ve giyecek dahil brüt asgari ücret veya brüt asgari ücretin yüzde (%)) fazlası üzerinden ücret hesaplanan işçilik kalemi ile ulusal bayram ve genel tatil günleri ve fazla çalışma saatlerine ilişkin işçilik kalemleri) birim fiyatlar üzerinden işçilik hesaplama modülü kullanılarak % 3 oranında sözleşme giderleri ve genel giderler hesaplanacaktır. % 3 oranındaki sözleşme giderleri ve genel

giderler; toplam asgari işçilik maliyeti üzerinden hesaplanmayacaktır) İhaleyi yapan idarelerin aynı bir iş kalemi olarak "kıdem tazminatı" göstermeleri, (teklif mektuplarında aynı bir kalemi olarak teklif almaları mükerrer ödeme olacağından dolayı uygun değildir. Aynı düşük teklif sorgulamalarında da değerlendirme yapılırken kıdem tazminatı için ayrıca bir değerlendirme yapılmayacaktır. (Kamu İhale Genel Tebliği Madde: 79.2)

Kamu İhale Kurumu tarafından, 2009/UH.I-3050 sayılı karar ile kıdem tazminatını "Teklif fiyata dahil olan giderler" de aynı bir iş kalemi olarak gösteren ve yaklaşık maliyetini de bu şekilde hesaplayan idarenin yapmış olduğu ihaleye ait hak edişin ödenmesinde bu kaleme ait bedelin hem aynı bir kalemi olarak hem de %3 sözleşme giderleri ile mükerrer olarak ödenmesi söz konusu olduğundan uygun görülmemiştir. Diğer taraftan idarelerin kıdem tazminatı ile ilgili, aynı bir kalemi olarak gösterilmeden yüklenicilerin en son hak edişlerinin ödenmesinden önce, personellere ait kıdem tazminatının ödenmesi, bunların belgelendirilmesi ve idareye ibraz etmesi şeklinde "teknik şartnamelerinde" düzenleme yapması sonucunda; ihaleye katılan firma veya firmalar tarafından Kamu İhale Kurumuna itiraz olmuştur. Kamu İhale Kurumu tarafından yapılan değerlendirmede ise, mükerrer bir ödeme söz konusu olmadığından dolayı idare lehinde karar verilmiştir. (2009/UH.III-562, 2008/UH.II-5123, 2008/UH.Z-2901g.b.)

Sonuç olarak; Müteahhit personel olarak çalışan işçilerin kıdem tazminatı hakkı vardır. Kıdem tazminatı hesaplanırken asıl işverene ait işyerinde çalışan süreler toplanır ve her seneye ait çalışmaya 30 günlük ücret tutarında kıdem tazminatı ödenir. Çalışan personellerin sigorta

primlerinde giriş-çıkış işleminin yapılması, belirli bir süre işe ara verilmesi (örneğin senede bir ay çalıştırılmaması) yada aynı işyerinde değişik işveren sicil numarası ile çalıştırılması kıdem tazminatını ortadan kaldırmaz. (Bu durum yıllık izin ve diğer özlük hakları içinde geçerlidir) İhaleyi yapan idareler kıdem tazminatının ödenip ödenmemesinden alt işverenle birlikte müteselsil sorumludurlar. Bu sebepten dolayı özellikle teknik şartnamelerini oluştururken bu durumu kontrol ve ödemeyi sağlayıcı tedbirler olmak zorundadırlar.

Kıdem tazminatı %3 sözleşme giderleri içerisinde yüklenicilere ödendiğinden dolayı aynı bir iş kalemi olarak ödenmesi uygun değildir. Bu şekildeki düzenlemelerde idareler mükerrer olarak ödeme sorunu ile karşı karşıya kalırlar. Teknik şartnamelerde kıdem tazminatının (aynı bir iş kalemi olarak gösterilmeksizin) son hak edişin ödenmesinin yapılmasından evvel personellere ödenerek ilgili dokümanların idareye ibraz edilmesi yönünde yapılacak düzenlemeler Kamu İhale Kurumu tarafından verilen kararlarda mevzuata aykırı bir durum olarak değerlendirilmemektedir. Kıdem tazminatlarının "edimin ifasında" (ihale konusu işlerin yükleniciler tarafından yerine getirilirken) ödenmemesinden dolayı, çalışan personellerin yargı yolu ile talepleri söz konusu olduğunda; bu tutarlar idare ve yüklenicilerden yasal faizleri ile birlikte tahsil edilmektedir. Yüklenicilere ait şirketlerin herhangi bir şekilde tasfiye olmaları durumunda ise bu tutarların tamamı idarelerden tahsil edilmektedir. Dolayısı ile edimin ifasında yükleniciler tarafından karşılanması gereken bu bedeller yanlış uygulamalardan dolayı idarelerin bütçelerinden çıkmaktadır. Bu durumun yaşanmaması için yapılacak işlem geçici veya kesin kabulün yapılmadan konunun halledilmesi.

"Okul Öncesi Eğitimi Yaygınlaştırma Projesi" kabul edildi

Karatay'da kadınlar Tay-Bo ile stres atıyor

ÇEŞİTLİ mahallelerde ev hanımlarına ve genç kızlara yönelik geleneksel el sanatlarını yaşatmak ve meslek sahibi yapmak için eğitim faaliyetlerini sürdüren Karatay Belediyesi bayanlara yönelik sportif faaliyetlerde önem veriyor. KARMEK bünyesinde Karatay'da bayanlara yönelik açılan ve büyük ilgi gören Fitness - Aerobik kursunda kursiyerlere Tay-Bo dersleri veriliyor. Tay-Bo'nun tekvando, boks ve dans disiplinlerini bir araya getiren ve müzik eşliğinde yapılan bir egzersiz programı olduğunu söyleyen KARMEK Fitness ve Aerobik kursu öğretmeni Alime Yalçın, bu sporun Konya'da ilk olarak Karatay Belediyesi KARMEK kurs merkezinde uygulandığını söyledi. Günde 3 seans ile yaklaşık 110 öğrencinin sadece Tay-bo değil ağırlıklı olarak Fitness, oryantal, Aerobik ve step yaparak sağlıklı yaşamak ve stres atmak için spor yaptığını dile getir-

di. Saatte 900 kalori yakılabilen Tae-Bo sporunu her yaş grubundan insanların yapabileceğini söyleyen Yalçın, KARMEK Fitness ve Aerobik derslerine Karatay'dan bayanların büyük ilgi gösterdiğini ve ücretsiz sunulan bu hizmetten oldukça memnun kaldıklarını vurguladı. Konu ile ilgili bir açıklama yapan Karatay Belediye Başkanı Mehmet Hançerli, KARMEK bünyesinde devam eden Fitness ve Aerobik dersleri ile amaçlarının spora ve sağlıklı yaşama teşvik olduğunu ifade ederek oluşturdukları spor salonunu teknolojik sportif aletler ile donatıldığını vurguladı. Başkan Hançerli, KARMEK kurslarının eğitime devam ettiğini ve eğitimin yanı sıra kursiyerlerin sosyal aktiviteleri de düşünülerek tiyatro ve sinema gösterimleri, şehir turları, piknik ve müze gezileri programlarının da sürdürüldüğünü sözlerine ekledi.

ÇELTİK İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü Orhan Aygün, Mevlana Kalkanma Ajansı'na (MEVKA) sunduğu "Okul Öncesi Eğitimi Yaygınlaştırma Projesi"nin kabul edildiğini bildirdi. Aygün, yaptığı açıklamada, Çeltik Milli Eğitim Müdürlüğü'nce

oluşturulan komisyon tarafından hazırlanan "Okul Öncesi Eğitimi Yaygınlaştırma Projesi"nin MEVKA tarafından kabul edilmesinin ilçe adına önemli bir gelişme olduğunu belirtti. Projeye ilçedeki 10 ana sınıfının derslik malzemesi ihtiyaçları ile bu sınıf

larda öğrenim gören 177 öğrencinin öğrenim ihtiyaçlarının karşılanması amaçlandığını belirten Aygün, "MEVKA, projeye 24 bin lira hibe desteğinde bulunacak. Bu paranın tamamı okul öncesi eğitimi geliştirmek için harcanacak" dedi. **aa**

BAŞSAĞLIĞI

Odamız üyesi Serbest Muhasebeci **MEHMET ZEKİ ÖZDEMİR**'in babası Mahmut ÖZDEMİR'in vefatını üzüntü ile öğrendik. Merhuma Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Konya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Başkanı
İSMAİL TURAN

BAŞSAĞLIĞI

Odamız üyesi Serbest Muhasebeci Mali Müşavir **Mustafa Lütfi YILMAZ**'ın eşi Fahri YILMAZ ve Ahmet Hamdi YILMAZ'ın annesi Şadiye YILMAZ'ın vefatını üzüntü ile öğrendik. Merhumeye Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Konya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Başkanı
İSMAİL TURAN